

Rozšíření povinné vakcinace proti Newcastleeské chorobě

14.4.2026 - Petr Vorlíček | Státní veterinární správa ČR

Státní veterinární správa (SVS) informuje, že v souvislosti se zhoršující se nákazovou situací v ČR i sousedních zemích rozšiřuje povinné očkování hrabavé drůbeže proti Newcastleeské chorobě (NCD). Cílem změny je zvýšit ochranu chovů hrabavé drůbeže proti tomuto onemocnění. Rozšíření vakcinace vyplývá z úpravy Metodiky kontroly zdraví zvířata nařízené vakcinace na rok 2026 (MKZ) zveřejněné na úřední desce Ministerstva zemědělství.

Až dosud byla vakcinace proti NCD v České republice povinná v reprodukčních chovech kura domácího a chovech nosnic pro produkci konzumních vajec, v nichž bylo nad 500 kusů drůbeže. **Nyní se povinná vakcinace u nosnic rozšiřuje na všechny chovy evidované podle plemenářského zákona (bez ohledu na množství chovaných kusů), chovy výkrmových krůt a evidované reprodukční chovy a odchovy bažantů.**

„Povinné očkování se nevztahuje na nekomerční neregistrované malochovy, nicméně SVS doporučuje vakcinaci také nekomerčním malochovatelům i komerčním chovům ostatní hrabavé drůbeže, které nespádají mezi výše jmenované kategorie. Vakcíny na trhu jsou dostupné a vakcinace není finančně nákladná,“ uvedl ústřední ředitel SVS Zbyněk Semerád. „Kromě vakcinace je neméně důležité dodržování biologické bezpečnosti v chovech,“ dodal Semerád.

V roce 2025 bylo v ČR potvrzeno celkem 17 ohnisek NCD v malochovech drůbeže. V letošním roce bylo k datu 7. 4. 2026 v ČR potvrzeno již 20 ohnisek NCD v malochovech. Za první čtvrtletí roku 2026 je tedy počet ohnisek vyšší, než za celý rok 2025. Výrazně zhoršená situace již delší dobu panuje v sousedním Polsku. To od začátku roku eviduje již 40 ohnisek v malochovech a více než tři desítky ohnisek v komerčních chovech. V posledních měsících hlásí zhoršení nákazové situace také Německo. Od začátku roku potvrdilo přes 40 ohnisek ve velkochovech a 11 v malochovech.

Newcastleeská choroba je vysoce nakažlivé virové onemocnění postihující především hrabavou drůbež. Kromě kura domácího mohou onemocnět také krůty, pávi, bažanti, perličky, holubi, křepelky či koroptve. Naopak u vodní drůbeže (kachen a hus) se onemocnění objevuje zřídka. Původcem onemocnění je ptačí paramyxovirus sérotypu APMV-1. Onemocnění má podobné příznaky jako ptačí chřipka. Způsobuje ztráty produkce, pokles snášky u nosnic a může vést k hromadným úhynům.

V případě, že se na hospodářství tato nákaza potvrdí, jsou přijímána podobná opatření jako u ptačí chřipky. Veškerá vnitřní drůbež v chovu se při potvrzení nákazy musí usmrtit. Pokud je na základě analýzy rizika vymezeno okolo ohniska a uzavřené pásmo, přijímají se podobná mimořádná opatření jako v případě ptačí chřipky, tedy omezení přemísťování ptáků a z nich získaných produktů, zákaz pořádání výstav a podobně. V případě komerčních chovů evidovaných podle plemenářského zákona musí být uzavřené pásmo vymezeno vždy. Nicméně prozatím byla ohniska této nákazy v ČR potvrzena jen v nekomerčních malochovech.

Česká republika má udělený status země prosté NCD od Světové organizace pro zdraví zvířat (WOAH), Status stejně jako je tomu například u ptačí chřipky slouží především k zajištění

bezpečného obchodování s třetími zeměmi (země mimo EU). Tento status není ovlivněn ohnisky v neregistrovaných malochovech. Nicméně v případě potvrzení ohniska NCD v komerčním chovu by ČR o tento status přišla.

Úprava MKZ nabyla účinnosti 30. 3. 2026. SVS ponechává chovatelům dostatek času na zajištění vakcinace jejich chovů. Plnění povinné vakcinace bude místně příslušnými krajskými veterinárními správami kontrolováno až od 1. července 2026. V příštím týdnu SVS zveřejní aktualizovaný seznam všech v ČR dostupných vakcín proti NCD pro jednotlivé druhy drůbeže. Seznam bude poskytnut také soukromým veterinárním lékařům a chovatelským organizacím.

Další informace k newcastleské chorobě jsou k dispozici na webových stránkách SVS.

Petr Vorlíček

tiskový mluvčí SVS

<https://www.svscr.cz/rozsireni-povinne-vakcinace-proti-newcastleske-chorobe>